

POLGÁRI KOLLÉGIUM

POLGÁRI SZAKÁG

Az Ítéltáblai Határozatok című folyóiratban 2014. évben megjelent határozatok

ÍH 2014/1/14.

I. Ha az alapítvány közhasznú jogállásának törlésére irányuló kérelem indoka nem a feltételek fennálltának hiánya, hanem az alapítói szándék változása és emiatt az alapító okirat erre irányuló módosítása, a kérelem előterjesztésére nem az alapítvány képviselője, hanem az alapítók jogosultak.

II. A módosított, egységes szerkezetbe foglalt alapító okiraton alapuló változásbejegyzési kérelem elbírálása során valamennyi módosítás, nyilvántartási adatot érintő változás egy eljárás keretében, egységesen bírálendő el.

[Ptk. 74/A. §, 74/B. §, 74/C. §; 2011. CLXXV. tv. (Ec tv.) 48. §; 2011. CLXXXI. tv. (Cnytv.) 37. § (1), (2) bek., 38. § (1), (3) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.009/2014/3.)

ÍH 2014/1/19.

I. A felmondási jogra vonatkozó általános szerződési feltétel érvénytelenségének közérdekű perben történt megállapítását követően a szerződő felek közötti jogvitában a felmondás jogszerűségét nem e kikötés, hanem a diszpozitív jogszabályi előírások alapján kell megítélni.

II. A felmondási jog csak társadalmi rendeltetésével összhangban, súlyos szerződésszegés esetén gyakorolható. Visszaélésszerűen gyakorolja jogát a hitelező, ha egy havi törlesztő részlet elmulasztása és néhány törlesztés rövidebb idejű késedelmé miatt a rendelkezésére álló óvadéknak igénye kielégítésére történő felhasználása helyett a kölcsönszerződést felmondja. [Ptk. 4. § (1) bek., 5. § (1) bek., 209/A. §, 271. § (1) bek., 277. § (4) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.914/2013/5.)

ÍH 2014/1/22.

I. Az uniós irányelvek jogalkotást igénylő jogharmonizációs célból születnek, így közvetlen hatályuk nincs. Ez azonban nem jelenti, hogy ne lennének közvetlenül alkalmazhatók, ha kellően konkrét rendelkezéseket tartalmaznak, melyekből a személyi hatályuk alá tartozó körben meghatározott jogosultságok egyértelműen következnek. E feltételek fennállta esetén a hazai jogot – az uniós jog hatékony érvényesülése érdekében – az uniós joggal összhangban kell értelmezni, és a vele ellentétes nemzeti jogszabályt figyelmen kívül kell hagyni (kizáró hatály).

II. A fogyasztási kölcsönszerződéseknél a hitelező pénzügyi szolgáltató a kamatot, díjakat és a költségeket akkor változtathatja meg egyoldalúan, ha ennek konszenzusos alapokon nyugvó lényeges és a fogyasztó számára az átláthatóság érdekében szükséges

részletes feltételeit már az eredeti kölcsönszerződés rögzíti. Tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a hitelező bank egyoldalú hatalmasságként gyakorolható szerződésmódosítási jogát rögzíti, mert a felek jogviszonyában az egyező akaratot igénylő módosításhoz képest a fogyasztó hátrányára egyensúlytalanságot eredményez, és a tisztesség, jóhiszeműség követelményeit is sérti azáltal, hogy a fogyasztótól az ilyen szerződési feltétel elfogadása valóságos szerződéskötési tárgyalások esetén ésszerűen nem lett volna elvárható.

III. Nem minősül jogszabály által megállapított vagy jogszabály előírásának megfelelően meghatározott szerződési feltételnek az, amely a felek konkrét megállapodása nélkül, önmagában nem válhat szerződéses kikötéssé. A feltétel tisztességtelenségének vizsgálatát kizáró szabály csak az olyan jogszabályi rendelkezésre vonatkozik, amely az adott kérdést a szerződés tartalmává válásához kellő részletességgel rendezi, s így nem igényli a felek megállapodását.

IV. Sérti a ténylegesség elvét a fogyasztói kölcsönszerződésben az az egyedileg meg nem tárgyalt kikötés, amely az ügyleti és a késedelmi kamat változtathatóságát azonos feltételrendszerhez köti, miközben azok alapvetően eltérő funkciót töltenek be a kötelemben, és mértéküket eltérő tényezők befolyásolják.

[Ptk. 209. §, 209/A. §., 240. §; 18/1999. (II. 5.) Korm. r. 2. § d) pont; Hpt. 210. § (3) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.500/2013/6.)

ÍH 2014/1/27.

A tulajdonosi és a szerzői jogok ütközése esetén a rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvéből kiindulva a jogosultak méltányolható érdekeinek összevetésével, a konkrét tényállás alapján dönthető el, hogy a kifogásolt magatartás következtében sérült-e az érintett jogok egyenlősége, egyensúlya, illetve hogy ehhez milyen jogkövetkezmény fűzhető.

[1999. évi LXXVI. tv. (Szjt.) 94. § (1) bek. f) pont, Pp. 206. §]

(Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.287/2012/5.)

ÍH 2014/1/28.

Az eljárás soronkívüliségére hivatkozással sem mellőzhető a tárgyalásra való felkészüléshez szükséges idő biztosítása a fél számára.

[Pp. 96. § (3) bek., 125.§ (2) bek., §, 344. § (2) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.297/2013/5.)

ÍH 2014/2/59.

A közterületen intézkedő rendőr nem minősül közszereplőnek, ezért az olyan felvétel nyilvánosságra hozatalához, amelyen egyéniesített, felismerhető módon látható, a hozzájárulása szükséges.

[Ptk. 80. §, 84. § (1) bek. e) pont]

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.423/2013/7.)

ÍH 2014/2/62.

Ha az adatkezelő az adat döntés-előkészítő jellegére utalással tagadja meg a közérdekű adat kiadását, őt terheli annak bizonyítása, hogy az adatkiadás megtagadása jogszerű. A bíróságnak ilyen esetben azt kell vizsgálnia, hogy a közérdekű adat milyen

folyamatban lévő eljárásban meghozandó döntés megalapozását szolgálja, illetve a közérdekű adat kiadása mennyiben befolyásolja, veszélyezteti a döntést.

[Pp.119. §; 2011.évi CXII. tv. 26. §, 27. §, 31. §]

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.043/2014/3.)

ÍH 2014/2/64.

I. Az uniós jog elsőbbségének elvéből következik, hogy a magyar jogszabályokat a 93/13/EGK Irányelv hazai jogba való átültetését követően is – éppen a jogharmonizációs szándékra figyelemmel – az Irányelvvel és az Európai Unió Bírósága által annak értelmezése tárgyában hozott ítéletekkel összhangban kell alkalmazni. Ezt az összhangot szükség esetén értelmezéssel vagy akár a hazai jog félretételével a hazai bíróságoknak kell megteremteniük.

II. Ha a tisztességtelen feltétel kihagyásával a szerződés teljesíthető, a feleknek az érvénytelenség jogkövetkezményeit nem kell és nem is lehet levonniuk, mert a szerződés már nem tartalmaz érvénytelen rendelkezést.

III. Ha a fogyasztói szerződés egészében megdőlt, az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében a szerződés érvényessé nyilvánítása nem járhat a szerződés részét képező egyéb tisztességtelen feltétel érvényessé nyilvánításával.

IV. A bíróságnak a teljes szerződést a maga egészében kell vizsgálnia annak érdekében, hogy valamennyi szerződési feltétel tisztességtelenségéről állást tudjon foglalni: az Irányelv hatékony alkalmazása – így az a követelmény, hogy a fogyasztói szerződés tisztességtelen feltételt nem tartalmazhat, ha mégis rögzít ilyen kikötést, annak a szerződésből ki kell maradnia – csak így valósulhat meg.

[Ptk. 209. §, 209/A. §, 239. § (2) bek.; 93/13/EGK Irányelv]

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.667/2013/3.)

ÍH 2014/2/65.

I. A bíróság az eljárás bármely szakaszában hivatalból köteles észlelni a per tárgyát képező fogyasztói szerződés feltételeinek tisztességtelenségét. Erről a feleket tájékoztatnia kell és lehetővé kell tennie, hogy a perben azzal kapcsolatos álláspontjukat kifejtsek.

II. A csatlakozási okmány a kereseti kérelemhez kötöttség elve alól kivételt tevő jogszabálynak tekinthető, amely alapján Magyarország az uniós taggá válásától kezdve az irányelvek címzettje lett; erre figyelemmel a bíróságok a nemzeti jog eljárási szabályait az uniós jog hatékony érvényesülését elősegítő módon kötelesek alkalmazni.

III. Az uniós jog elsőbbségéből, a 93/13/EGK Irányelv 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt jogkövetkezmény speciális jellegéből – azaz abból, hogy a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra – és a jogi szabályozás logikájából következik, hogy több érvénytelenségi jogalapra hivatkozás esetén először a szerződés feltételeinek tisztességtelensége vizsgálandó.

IV. Ha a fogyasztó a tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítását kéri, az erre irányuló kereseti kérelme nem tekinthető a Ptk. 239/A. § (1) bekezdés szerinti megállapítási keresetnek; az Irányelv rendelkezéseit a magyar jogba átültető, a Ptk. 209. §-án alapuló kereset előterjesztésére e jogszabályhely 2012. május 26-i beiktatása előtt is lehetőség volt. Az ilyen perekben a bíróságnak a

tisztességtelen feltételek kihagyása utáni szerződés teljesíthetőségének tárgyában is döntenie kell.

V. A szerződési feltétel világossága szövegerthetőséget jelent, míg az érthetőség lényege, hogy a fogyasztónak a kikötés hatásaival, következményeivel tisztában kell lennie, vagyis a megadott kritériumok alapján előre kell hogy lássa, milyen okból, hogyan, milyen mértékben módosulnak a szerződésben megállapított kötelezettségei.

[Ptk. 209. §, 209/A. §, 239/A. § (1) bek.; 2004. évi XXX. tv. mellékletének 53., 54. Cikke]

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.529/2013/5.)

ÍH 2014/2/69.

I. A kiskorútól csak a mentális, szociális és pszichikai fejlődésének megfelelő magatartás tanúsítása várható el. A biztonsági öv bekapcsolásának hiánya nem róható a nagykorú családtagjaival utazó gyermek terhére, ha a biztonsági öv használata a körülötte tapasztaltakkal ellentétben álló döntést igényelne.

II. Az elhunyt hozzátartozói és a kárért felelős személy között a néhai elvesztése okán önálló kártérítési jogviszony jön létre, ezért a néhai közrehatásának a hozzátartozók mint károsultak és a tényleges károkozóért helytállni köteles személy közötti kártérítési jogviszony szempontjából nincs jelentősége. Ha ugyanis a balesetben közreható személy a jogképességét elvesztette, a károkozók közrehatása egymással szemben már nem értékelhető. A közös károkozók teljes kártérítési kötelezettségét magában foglaló egyetemleges helytállási kötelezettség folytán a saját jogon igényt érvényesítő hozzátartozók kártérítési követelésének mértékét a hátrányt együttesen okozó személyek közrehatása nem befolyásolja.

III. A vagyonban bekövetkezett értékcsökkenés a károsultnak a káresemény előtt meglévő vagyonát ért, pontosan kimutatható, a múltban lezajlott tényleges veszteség. A költség ehhez képest a hátrány kiküszöbölését, csökkentését célzó olyan indokolt kiadás, amelynek mértékét – a károsult káresemény előtti állapotára és körülményeire figyelemmel – a káreseménnyel okozott hátrány jellege határozza meg. A károkozó teljes kártérítési felelősségéből következik, hogy a megtérítendő költségek mértéke azok szükségességétől és nem a károsult tényleges vagyoncsökkenésétől függ.

IV. A károsult köteles bizonyítani a kár kiküszöbölését, csökkentését célzó költségei indokoltságát és mértékét. Az ilyen jellegű, mindennapi kiadások folyamatos felmerülésére tekintettel azonban nem várható el ezek bizonylatokkal mindenben alátámasztott kimutatása, vagyis az, hogy a károsult a káreseménytől kezdődően, megnehezült élethelyzetét tovább súlyosbítva, annak valamennyi kiadással járó mozzanatát adminisztrálja.

[Ptk.344. §, 345.§ (2) bek., 355. §, 360. §]

(Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.20.650/2013/5.)

ÍH 2014/2/70.

Baleseti halál esetében a hozzátartozók személyhez fűződő - a kiegyensúlyozott családi élethez való - jogai az elhunyt személy életének a természetes életkilátásokhoz képest történő hirtelen megszakítása, és nem önmagában a hozzátartozó elvesztése miatt sérülnek. A nem vagyoni kártérítéshez való jogosultság megállapításánál ezért nem a gyászfolyamat mikénti lefolyásának, hanem a káreseménnyel kiváltott megrázkódtatásnak van jelentősége, amelynek nem feltétlen következménye a károsult fizikai vagy pszichikai állapotának káros elváltozása. A megrázkódtatás a károsult pszichéjében fejt ki azt a hatást, amellyel végső soron meg kell küzdenie, és a

feszültség kényszerű leküzdésére fordított – és emiatt másra nem használható – energia okozza azt a személyiségi jogsértésből fakadó eszmei hátrányt, amelynek ellensúlyozására a nem vagyoni kártérítés szolgál.

[190/2004. Korm. r. 8. §, Ptk. 345. §, 355. §, 360. §]

(Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.22.110/2012/7.)

ÍH 2014/2/74.

Egyezségi kísérletre történő idézés csak a perre hatáskörrel rendelkező és illetékes helyi bíróság előtt kérhető. A pertárgyértékre figyelemmel a megyei bíróság előtt előterjesztett ilyen kérelem idézés kibocsátása nélküli elutasításának van helye.

[Pp. 127. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.839/2011/2.)

ÍH 2014/2/75.

Az a körülmény, hogy a felperesi jogi képviselő a per első tárgyalását elmulasztja és a tárgyalás távollétében történő megtartását nem kéri, kötelező jogi képviselet esetében sem eredményezheti a per megszüntetését, ha a felperes a tárgyaláson személyesen megjelent.

[Pp. 136. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.22.380/2012/2.)

ÍH 2014/3/98.

A szerződés teljesítésének kikényszerítése mint cél elérésének eszközei nem korlátlanok, a szerződéses jogosultság gyakorlásának is gátat szab a magánélet zavartalanságához fűződő személyiségi jog.

[Ptk. 75. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.590/2013/5.)

ÍH 2014/3/99.

I. A magánélet zavartalanságához, ezen belül a nyugodt lakókörnyezethez való jog olyan, törvényben nem nevesített személyhez fűződő jogosultság, amely mindenkivel szemben védelemben részesül.

II. A vendéglátóhelyről kiszűrődő zaj nemcsak akkor valósítja meg a szomszéd szükségtelen zavarását, ha a zajterhelésre vonatkozó mérési eredmények veszélyes mértékű zajszintet mutatnak ki, hanem akkor is, ha érzékszervi észleléssel megállapítható a szokásos mértékű zavarást meghaladó zajhatás.

[1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. §, 100. §]

(Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.273/2012/3.)

ÍH 2014/3/100.

Nem vagyoni hátrányt szerződésszegés esetén is csak személyiségi jog megsértését megvalósító magatartás okozhat: egy adott tevékenység vagy mulasztás kifejezetten a személyiség egyes aspektusait érintő hatása folytán válik személyhez fűződő jogot sértő magatartássá.

A pénzszolgáltatási kötelezettség jogos ok nélkül történő megtagadása és ehhez kapcsolódóan a fizetési késedelem a szubjektív előreláthatóság teljes hiánya folytán nem tekinthető személyhez fűződő jog sérelmét okozó, kárkötelmet keletkeztető ténynek.

[1959. évi IV. törvény (Ptk.) 84. § (1) bek. e) pont, 339. § (1) bek., 355. §]
(Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.22.306/2013/8.)

ÍH 2014/3/107.

A kölcsönösszeg rendelkezésre bocsátásával a pénzen mint helyettesíthető dologon a hitelező tulajdonjogának valamennyi részjogosultsága megszűnik, azt az adós a szerződés tartalmától függően saját céljaira használhatja fel.

Ha az adós a letétkezelőhöz történő átutalást a hitelezőtől származó, a teljesítés jogi hatályát eredményező szolgáltatásként fogadja el, a teljesítés módjának ilyen kikötése a megállapodás érvényességét nem érinti. Az a szerződés, amely szerint nem a pénzösszeg átadásával, hanem annak letétbe helyezésével szűnik meg a hitelező rendelkezési joga, és azt a futamidő alatt az adós a meghatározott célra – akár egy további hitel önrészének igazolása céljából – felhasználhatja, nem minősül színlelt szerződésnek.

[1959. évi IV. tv. (Ptk.) 523. § (1) bekezdés]
(Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.163/2012/4.)

ÍH 2014/3/108.

I. Az örökösnevezés érvényességének nem feltétele az örökös személyi adatainak közlése, ahhoz elegendő, ha a hagyatékból részesíteni kívánt személy a végrendelet alapján felismerhető, azonosítható. Ha a végrendeletben az örökös személye kétséges, erre – a favor testamenti elvének érvényre juttatásával – a végrendelet értelmezése útján vonható le következtetés.

II. A végrendelet érvényességének feltétele a tanúk együttes jelenléte, de ennek végrendeletben való feltüntetése nem alaki érvényességi kellék. A tanúkkal kapcsolatos alaki követelmény az, hogy a végrendeletet e minőségük feltüntetésével aláírják.

[1959. évi IV. tv. (Ptk.) 629. § (1) bek. b) pont, 636. §]
(Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.22.294/2011/5.)

ÍH 2014/3/111.

A sajtó-helyreigazítási per megindításának előfeltétele, hogy a fél a sérelmezett cikk megjelenését követő 30 napon belül kérje az azt közlő médiaszolgáltatótól helyreigazító közlemény közzétételét. Ez a határidő anyagi jogi jellegű, ezért alapvető követelmény, hogy 30 napon belül a helyreigazítási kérelem a médiaszolgáltatóhoz megérkezzen. A határidő elmulasztása esetén megszűnik az anyagi jogi jogosultság az adott közlés miatti helyreigazítási igény érvényesítésére.

[Pp. 342. §, 343. §]
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.26.297/2014/2.)

ÍH 2014/3/112.

Nem minősül közérdekű adatnak azzal a ténnyel kapcsolatos információ, hogy egy korábbi bejelentésre a megkeresett közintézmény tett-e valamilyen intézkedést, így a válaszadás tekintetében a 15 napon belüli közzéadási kötelezettség sem áll fenn.

[2011. CXII. tv. 3. §, 29. §]
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.595/2014/7.)

ÍH 2014/3/113.

A régi szerzői jogi törvény monista szemléletéből következően a szerző személyhez fűződő és vagyoni jogai összefonódnak, emiatt a szerzői vagyoni jogokat összességében elidegeníteni nem lehet. Az értékesítés kizárólag egyedi felhasználási szerződés útján valósulhat meg.

[1969. évi III. tv. – régi Szjt. – 13. § (1) bekezdés]

(Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.021/2012/4.)

ÍH 2014/4/143.

I. Az a tény, hogy a pénzügyi intézmény egyoldalú szerződésmódosításának lehetnek alapos – akár jogszabályban rögzített – okai, nem jelenti egyben azt, hogy az ilyen kikötés nem minősülhet egyéb okból tisztességtelennek. Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó általános szerződési feltételnek ugyanis csak egyik eleme az oklista, a törvényben rögzített elveknek való megfeleléshez – egyebek mellett – az is szükséges, hogy a fogyasztó kötelezettségeinek terjedelme, ezek megváltoztatásának mechanizmusa, valamint lehetséges mértéke a felek megállapodásával szabályozott legyen.

A tisztességtelenség vélelmének megdöntése nem lehet sikeres, ha a fogyasztói kölcsönszerződés kikötése a mellérendeltségben álló felek egyikének korlátok nélkül biztosít egyoldalú hatalmasságot úgy, hogy a másik szerződő fél számára az egyoldalú szerződésmódosítási jog számonkérése, ellenőrzése nem biztosított (átláthatóság elve).

II. Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetséges okait rögzítő Kormányrendelet keretjogszabály, amely alapján a pénzügyi szolgáltatóknak kell megalkotniuk a fogyasztóvédelmi szempontoknak is megfelelő általános szerződési feltételeiket.

III. A fogyasztói kölcsönszerződéseknél az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó kikötés alatt az egyoldalú szerződésmódosítást biztosító feltételrendszer kell érteni, és nem az oklistában szereplő, az általános szerződési feltétel elemeit képező egyes rendelkezéseket.

A devizahitelekről szóló törvény szerint a kikötés egészének tisztességtelensége vélelmezett, és a pénzügyi intézménynek a kikötés egésze tekintetében kell bizonyítania, hogy az tisztességes. Ez következik abból is, hogy az egyoldalú szerződésmódosítást lehetővé tevő szerződéses feltétel mint egység alkalmazásának következményeként, az oklista minden pontjának együttes hatásaként jelentkezik a kamat-, díj- vagy költségemelés.

[Ptk. 209. §, 2014. évi XXXVIII. tv. 4. §, 6. § (1) bek., 11. §, 275/2010. (XII. 15.) Korm. rendelet]

(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.455/2014/5.)

ÍH 2014/4/144.

I. Az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötés nem azonosítható az egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlásának egyes feltételeivel (okaival). A tisztességesség szempontjából a pénzügyi intézmény által a maga javára kikötött változtatási jogra vonatkozó szerződési tartalom egésze egyetlen szerződéses kikötésként vizsgálendő. Az oklista csak az egyik eleme e kikötésnek.

II. A polgári jogban csak az érvénytelenség lehet részleges, a kikötés tisztességtelensége vélelmének megdöntése iránti perben azonban érvénytelenséget megállapító határozat nem hozható. A bíróság döntése kétféle lehet: vagy elutasítja a keresetet, vagy megállapítja, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét

biztosító szerződéses kikötés tisztességes, ezért érvényes. A szerződéses feltétel egyik kitétele sem hagyható el a kikötés egésze érvényességének biztosítása érdekében, mert ez esetben bírói úton módosításra kerülne a tisztességtelen kikötés, amely ellentétes az Európai Unió Bíróságának ítéletében kifejtett elvekkel.

III. Az egyoldalú szerződésmódosítást biztosító szerződéses kikötés csak valamennyi, a devizahitelekre vonatkozó törvényben írt követelmény együttes fennállása esetén érvényes. A konjunktívan meghatározott elvek közül elsősorban az egyértelmű és érthető megfogalmazás, valamint az átláthatóság követelményének megvalósulását kell vizsgálni, mert az alapul szolgáló uniós jogból, a logika szabályaiból és a pergazdaságosság szempontjából egyaránt ez következik. A szerződési feltétel ugyanis egyértelmű és érthető megfogalmazás, valamint átláthatóság hiányában a további követelményeknek sem tud eleget tenni.

IV. Kizárt a szerződéses kikötés változtatására való jog olyan értelmezése, mely szerint az a pénzügyi intézmény számára a bíróság, illetve a jogalkotó szerződésmódosítási jogát helyettesítő jogosultságot biztosít. A szerződéskötéskor nem ismert, nem is várható körülmények bekövetkezésének következményét egyik szerződő fél sem vonhatja le egyedül. Ha a pénzügyi intézmény a szerződéses feltétel egyoldalú megváltoztatásának lehetőségét úgy kívánta megfogalmazni, hogy abba beletartozzanak nem ismert, nem várható események is, úgy a megfogalmazás nem felelhet meg a világosság és érthetőség követelményének.

[2014. évi XXXVIII. tv. 4. §, 6. § (1) bek., 8. § (4) bek., 11. §]

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.392/2014/4.)

ÍH 2014/4/145.

I. A devizahitelekre vonatkozó törvény alapján a pénzügyi intézmény keresetében kizárólag annak megállapítását kérheti, hogy az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötés tisztességes, ezért érvényes. E megállapítási igény mellett más kereseti kérelem nem terjeszthető elő, illetve érdemben nem bírálható el. A perindítással a bank állást foglal abban a kérdésben, hogy van olyan, a törvény hatálya alá tartozó szerződéses kikötése, amely esetében a tisztességtelenség vélelme fennáll.

II. Az ilyen perben nincs helye bizonyítás felvételének arra vonatkozóan, hogy a szerződési feltételt egyedileg megtárgyalták, mert az egyedileg megtárgyalt szerződéses kikötések nem tartoznak a törvény hatálya alá.

[2014. évi XXXVIII. törvény 1. § (1) bek., 6. § (1) bek., 8. § (4) bek., 11. § (3) bek]

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.414/2014/6.)

ÍH 2014/4/146.

I. A pénzügyi szolgáltató által indított, az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó általános szerződési feltételek tisztességtelenségére vonatkozó vélelem megdöntésére irányuló perben a törvényben meghatározott elveknek való megfelelést a kikötés egészére, és nem az oklista egyes elemeire vonatkozóan kell vizsgálni.

Ha a törvényben felsorolt követelmények közül akár csak az egyiknek való megfelelés nem állapítható meg, ez nem csupán az oklistában szereplő, érintett egy vagy több ok, hanem az egész kikötés tisztességtelenségét és emiatt a kereset elutasítását vonja maga után. Az egyoldalú szerződésmódosításra lehetőséget adó kikötés részleges érvényességének megállapítására nincs jogi lehetőség.

II. A fogyasztói kölcsönkötelelemnek a szerződéskötés időpontjában kell érvényesnek lennie, s így megfelelnie a tisztességesség valamennyi alapelvének; ezen elvek érvényesülését magának a szerződésnek kell garantálnia. A konkrét kamat-, díj- vagy költségemelés követő, az árazási elvek alapján végzett ellenőrzés nem biztosíthatja az egyoldalú szerződésmódosítás jogát rögzítő feltétel tisztességességét.

[2014. évi XXXVIII. törvény 4. §, 6. §(1) bekezdés, 8. § (4) bekezdés, 11. §]

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.510/2014/4.)

ÍH 2014/4/150.

Az igazoltan szerződésellenesen felhasznált, európai uniós forrásokból származó állami támogatás visszafizetése tárgyában perindításnak (vizontkereset előterjesztésének) nincs helye, az ilyen követelés érvényesítésére – végső soron – adóhatósági eljárásban van lehetőség.

[Ptk. 320. §, 55/2005. (III. 26.) Korm. rendelet 2. §, Áht. 13/A. § (8) bekezdés]

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.21.559/2012/6.)

ÍH 2014/4/153.

I. A hatósági jogkör a közhatalom államilag kikényszeríthető gyakorlásának joga; a hatóságok az e jog gyakorlására jogszabály által feljogosított szervek.

A helyi önkormányzat által az egészségügyi alapellátás mint közfeladat teljesítésére létrehozott és fenntartott szakorvosi rendelő nem önkormányzati hatóság, ezért az elhelyezésére szolgáló épületre a választási kampánytevékenység tilalma nem vonatkozik.

II. A választási kampányban rendeltetésellenes joggyakorlásról akkor beszélhetünk, ha felismerhetően megnyilvánul az a szándék, amely a formális jogkövetelés égisze alatt a jogintézményben rejlő tartalom kihasználására irányul, és ennek valamilyen hátrányos jogkövetkezménye van (mások jogainak korlátozása, csorbítása).

[2013. évi XXXVI. tv. (Ve.) 2. § (1) bek. e) pont, 145. § (2) bek. és 18/2008. (III. 12.)

AB határozat]

(Fővárosi Ítéltábla 1.Pk.50.001/2014/2.)

A Bírósági Döntések Tára című folyóiratban 2014. évben megjelent határozatok

BDT 2014/1/2.

I. Az egészségügyi ellátásban részesülő személyekre vonatkozóan a kórház által dokumentált adatok olyan szenzitív adatok, amelyek kiadására csak a jogszabályban meghatározott szigorú feltételek betartása mellett van lehetőség.

II. A kórház mint adatkezelő kárfelelősségét nem menti ki, ha az alkalmazásában álló orvos jóhiszeműen, de írásbeli kérelem nélkül egy általa személyesen nem kezelt, de még csak nem is ismert személyre vonatkozóan súlyos betegség diagnózisát tévesen tartalmazó orvosi igazolást állít ki.

Ptk. 83. § (1)-(3) bek., 339. § (1) bek., 348. §; 1992. évi LXIII. tv. 2. § 2. b) pont; 1997. évi CLIV. tv. 24. § (10) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.637/2013/4.)

BDT 2014/1/3.

I. A tulajdoni igények nem évülnek el, azonban az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége folytán az ingatlan tulajdonához való jog korlátlanul nem érvényesíthető: a már bejegyzett jog törlése eredeti állapot helyreállítása címén is kizárólag törlési per keretében, és az arra előírt feltételek esetén rendelhető el.

II. A Ptk. 239/A. §-a szerinti megállapítási kereset indítását az érvénytelenség jogkövetkezményeinek érvényesítése önmagában kizárja, míg az érvénytelenség jogkövetkezményeinek egyidejű alkalmazhatósága mellett a Pp. 123. §-ában szabályozott megállapítási kereset feltételei sem állnak fenn.

Ptk. 115. § (1) bek., 239/A. §, Inytv. 5. §, 62. §, Pp. 123. §
(Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.313/2013/7.)

BDT 2014/1/8.

I. A büntetőeljárásban résztvevő szervek jogszabályoknak megfelelő, de utóbb indokolatlannak bizonyult eljárása kártalanítás alapjául szolgálhat. Az előzetes letartóztatásért járó kártalanítás jogalapja nem lehet a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségi szabály, a jogellenesség hiánya kizárja a felelősség és a fizetési kötelezettség e rendelkezés alapján történő megállapítását.

II. A büntetőeljárás törvény alapján érvényesített kártalanítási igény a felmentő ítélet jogerőre emelkedésével válik esedékessé, ezért az ebben az időpontban fennálló ár- és értékviszonyok alapján kell megítélni, hogy milyen összegű nem vagyoni kártérítés alkalmas a fogvatartottat az előzetes letartóztatással okozati összefüggésben ért személyi hátrányok kiegyenlítésére.

1998. évi XIX. tv. (Be.) 580. § II. a) pont, 582. § (1) bek., Ptk. 355. § (1), (4) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.117/2013/5.)

BDT 2014/1/15.

A fizetési meghagyásos eljárásban a fizetési meghagyás iránti kérelem tölti be a keresetlevél mint eljárást megindító beadvány szerepét. Az illeték kiegészítése tárgyában előterjesztett irat új keresetként történő lajstromozása szabálytalan, az áttételéről való rendelkezés fogalmilag kizárt, így jogszabálysértő.

Pp. 129. § (1) bek., 318. § (2) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.26.588/2013/2.)

BDT 2014/2/20.

I. A fogyasztói kölcsönszerződésben szereplő, egyedileg meg nem tárgyalt kikötés tisztességtelensége akkor is megállapítható, ha az adott szerződési feltétel a jogszabályi rendelkezéseknek sem felel meg. Ez esetben az uniós jogon alapuló speciális jogkövetkezmény érvényesül, ami a fogyasztónak a tisztességtelen kikötésben meghatározott kötelezettségétől való szabadulásában áll. Az ily módon már nem létező kötelezettség szempontjából a felek megállapodásának tárgyát és módját meghatározó jogi szabályozásnak és az adott szerződési feltétel ezen alapuló érvénytelenségének nincs jelentősége, hiszen a vizsgált feltétel tartalmi okból semmis.

II. Deviza alapú kölcsönszerződés esetén a kölcsön devizaösszegének folyósításkori és az egyes törlesztő részletek forintösszegének törlesztéskori, a hitelező bank saját vételi, illetve eladási árfolyamán történő meghatározása olyan matematikai művelet, amely mögött a szerződő felek viszonyában tényleges devizavétel és -eladás nincs. Az árfolyamrés alkalmazása erre tekintettel tisztességtelen, mivel eltérő árfolyamon veszi

figyelembe a folyósítást és a törlesztést, ezáltal az adósi oldalon olyan többletköltséget okoz, amely ellenében a bank nem nyújt szolgáltatást.

A bank által egyoldalúan meghatározott devizavételi és -eladási árfolyam alapulvétele azért is tisztességtelen, mert a törlesztőrészek elszámolásának alapjául szolgáló viszonyszám, és ezáltal az adós szolgáltatásának az értéke a bank önkényes meghatározásának az eredményeként változik. A saját árfolyam alkalmazása lehetővé teszi a hitelező számára, hogy a szerződéses ellenszolgáltatás értékét egyoldalúan, alapos ok nélkül és korlátlanul módosítsa.

III. Ha a tisztességtelen szerződési feltételt a bíróság – az uniós jogi jogkövetkezménynek megfelelően – figyelmen kívül hagyja, ez esetben azonban a szerződés nem értelmezhető és nem teljesíthető, akkor a tisztességtelen szerződési kikötés semmissége az egész szerződés megdőléséhez, azaz semmisségéhez vezet.

IV. A hitelező bank a kamatot, díjakat és a költségeket akkor változtathatja meg egyoldalúan, ha ennek konszenzusos alapokon nyugvó lényeges és a fogyasztó számára az átláthatóság érdekében szükséges részletes feltételeit már az eredeti kölcsönszerződés rögzíti. Tisztességtelen az a szerződési feltétel, amely a hitelező bank egyoldalú hatalmasságként gyakorolható szerződésmódosítási jogát rögzíti, mert a felek jogviszonyában az egyező akaratot igénylő módosításhoz képest a fogyasztó hátrányára egyensúlytalanságot eredményez; továbbá a tisztesség, jóhiszeműség követelményeit is sérti azáltal, hogy a fogyasztótól az ilyen szerződési feltétel elfogadása valóságos szerződéskötési tárgyalások esetén ésszerűen nem lett volna elvárható.

V. Nem minősül jogszabály által megállapított vagy jogszabály előírásának megfelelően meghatározott szerződési feltételnek az, amely a felek konkrét megállapodása nélkül, önmagában nem válhat szerződéses kikötéssé. A feltétel tisztességtelenségének vizsgálatát kizáró szabály csak az olyan jogszabályi rendelkezésre vonatkozik, amely az adott kérdést a szerződés tartalmává válásához kellő részletességgel rendezi, s így nem igényel szerződéses megállapodást.

Ptk. 201. § (1) bek., 209. § (1), (6) bek., 209/A. § (2) bek., 239. § (2) bek., 240. § (1) bek., Hpt. 210. § (3) bek., 213. § (1) bek., 18/1999. (II. 5.) Korm. r. 2. § d) pont, 93/13/EGK Irányelv 4. Cikk (2) bek., 6. Cikk, 8. Cikk.

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.456/2013/5.)

BDT 2014/2/36.

A fogyasztói szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti perben eljáró bíróság az ügydöntő határozata teljes hatékonyságának biztosításához szükséges ideiglenes intézkedést köteles meghozni: így lehetősége van arra is, hogy a folyamatban levő és jogsérelmet okozó végrehajtási eljárásról döntsön és megtiltsa az árverés foganatosítását.

Ptk. 209. § (1) bek., Pp. 156. § (1) bek., Európai Unió Bírósága C-415/11. sz. döntés

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.397/2013/6.)

BDT 2014/3/44.

I. A felhasználási szerződés a vélelmezett képviselő szemponyjából – a szerződő felek személyére és a szerződés tárgyára tekintettel – nem minősül egy kávézó-szendvicsbárban köthető szokásos szerződésnek: ez önmagában a vendéglátóipari üzlet jellegéből nem következik, és a felszolgáltatást végző, az adatszolgáltatási lapot és

felhasználási engedélyt aláíró alkalmazott beosztása szerinti tevékenységi köre sem indokolja.

II. A vendégek rendelkezésére álló, a vendéglátóipari egység helyiségében üzemképes állapotban elhelyezett televíziókészülék esetén vélelmezhető, hogy azon keresztül zeneszolgáltatás történik. Ez azonban nem törvényi vélelem, ezért a bizonyítási eljárás lefolytatása és a bizonyítékok mérlegelése szükséges annak eldöntéséhez, hogy az ellenőrzéskor a helyszínen talált televíziókészüléken keresztül zeneszolgáltatás megvalósulhatott-e.

Ptk. 220. § (1) bek., 1990. évi LXXVI. tv. 25. § (1) bek., 94. § (1) bek., Pp. 163. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.038/2013/4.)

BDT 2014/3/54.

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználása feltételeinek megállapításáról szóló adóügyi határozat közigazgatási határozatnak minősül, amelynek megváltoztatása iránti kedvezményezetti kérelem nemperes eljárásban történő elbírálása a közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozik.

Pp. 10. § (1) bek. b) pont, 324. §; 2005. évi XVII. tv. 3. § (2) bek.; 1996. évi CXXVI. tv. 7. § (11) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkk.25.189/2014/2.)

BDT 2014/3/55.

Ha jogi személyiséggel nem rendelkező, de jogszabályi felhatalmazás alapján meghatározott típusú ügyben perbeli jogképességgel bíró alperes ellen kell a pert megindítani, a bíróság illetékességét az alperes székhelye alapozza meg.

Pp. 30. § (1), (2), (4) bek. 2011. évi XCII. tv. 22. § (4) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.26.751/2013/2.)

BDT 2014/4/59.

I. Ha a fogyasztói szerződés valamely egyedileg meg nem tárgyalt kikötésének tisztességtelenségét a bíróság megállapította, akkor az a fogyasztót nem kötelezi. Ha a bíróság e jogkövetkezményt az uniós jog alapján hivatalból kimondta, az egész szerződés semmissége nem állapítható meg ugyanezen szerződési feltétel jogszabályba ütközik.

II. A tájékoztatási kötelezettség megsértése fogyasztói szerződés esetén sem alapozza meg a megállapodás semmisségét.

III. A másodfokú bíróság – a fogyasztó kifejezett tiltakozása esetét kivéve – hivatalból, kereseti kérelem nélkül is köteles észlelni az egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek tisztességtelenségét, ezáltal semmisségét annak érdekében, hogy e feltételek ne jelentsenek kötelezettséget a fogyasztóra.

IV. Tényleges deviza-adásvétel hiányában a bank azzal, hogy a deviza alapú kölcsön folyósításakor a devizát vételi árfolyamon számítja át forintra, a kölcsön visszafizetéskor pedig eladási árfolyamon számítja át a forintot devizára, az adósok rovására anélkül tesz szert a vételi és eladási árfolyam közti különbségre, hogy ennek ellenében bármilyen szolgáltatást nyújtana. Az árfolyamkülönbség adósokra terhelését sem a kölcsön folyósításával kapcsolatos, a THM-ben nem kalkulált költség, sem

olyan kockázat nem indokolja, aminek felmerülésével az adós alappal számolhat, ennél fogva e szerződési kikötés tisztességtelen.

V. Tisztességtelen az a szerződési feltétel is, amely lehetőséget ad a pénzügyi szolgáltatónak arra, hogy a folyósítási és a törlesztési árfolyamot egyoldalúan maga határozza meg, s ezzel az adós szolgáltatásának összegét a szerződésben rögzített, erre okot adó körülmény bekövetkezése nélkül maga állapíthassa meg, terhesebbé téve a fogyasztó kötelezettségét.

VI. Az egyoldalú szerződésmódosítás kikötése tisztességtelen, ha a fogyasztói kölcsönszerződés egyáltalán nem tartalmaz oklistát, vagy ha a szerződés egyoldalú módosítására okot adó, a szerződésben felsorolt körülmények nem kellően konkrétak, és emiatt az adósok számára előre nem látható körben teszi lehetővé a bank részére az egyoldalú szerződésmódosítást.

VII. A fogyasztói kölcsönszerződés semmisségére csak a fogyasztó érdekében lehet hivatkozni, emiatt az érvénytelenség jogkövetkezményei közül csak az alkalmazható, amely megfelel a fogyasztó érdekeinek.

Ptk. 209. § (1) bek., 209/A. § (2) bek., 210. § (1) bek.; Hpt. 203. § (4) bek., 213. § (1) és (3) bek.; 93/13/EGK Irányelv 6. Cikk (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.353/2013/4.)

BDT 2014/5/68.

I. A rendezvény felosztatásának jogellenessége önmagában nem teszi az oszlatás során végrehajtott valamennyi rendőri intézkedést jogellenessé. Ha a rendezvényen részt vevő személy aktív ellenszegülő magatartást nem tanúsít, a rendőrökre nem támad, magatartása a passzív ellenállás határait nem lépi túl, vele szemben a gumibot használata és a durva bilincselés szükségtelen és aránytalan kényszerítő eszköz. Köztudomású tény, hogy a jogosulatlanul alkalmazott szabadságkorlátozás és a szükségtelen, aránytalan kényszerintézkedés olyan hátrány, amelynek kompenzálására a nem vagyoni kártérítés indokolt.

II. Ha két önálló jogi személyiséggel rendelkező, különböző rendőri egység egy demonstráció felosztatásakor együttműködik, és ennek során akár külön-külön, akár együtt sértik meg az érintett személyek személyiségi jogait, egyik jogsértő sem hivatkozhat arra, hogy a másik jogsértő rendőri egység tevékenysége a felróható.

Ptk. 76. §, 84. § (1) bek.; 1994. évi XXXIV. tv. 17. § (1) bek., 15. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.562/2013.)

BDT 2014/5/69.

I. A szerződés egyedileg megtárgyalt kikötései és az általános szerződési feltételek együtt alkotják a felek megállapodását, ezért a szerződés érvényessége csak egységesen, valamennyi kikötés ismeretében bírálható el.

II. Az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait sérti meg, ha nem tájékoztatja a szerződés érvénytelenségére hivatkozó felet arról, hogy az üzletszabályzat tartalma bizonyításra szoruló tény és annak bizonyítása – főszabály szerint – őt terheli.

Ptk. 205. § (1) és (2) bek., 205/A. és B. §; Pp. 3. § (3) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.827/2013/3.)

BDT 2014/5/74.

Annak elbírálásánál, hogy az alapítók rendelkeznek-e meghatározó befolyással az alapítvány vagyoni felhasználására, a kezelő szervezet összetétele mellett a határozatképesség szabályozására és a döntéshozatal módjára is figyelemmel kell lenni.

Az alapítóknak a kezelő szervezetben való többsége ellenére a meghatározó befolyást kizárja az olyan döntéshozatali rend, amely a határozatképességhez az alapítók személyén kívüli kuratóriumi elnök jelenlétét, míg a határozat elfogadásához három egybehangzó szavazatot, közöttük az elnök szavazatát követeli meg.

Ptk. 74/C. § (3) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.084/2014/2.)

BDT 2014/5/83.

A megbízó és az ügyvéd által aláírt ügyvédi meghatalmazás teljes bizonyító erejét nem érinti, ha az okiratra a képviselt neve nincs kifejezetten rávezetve; a meghatalmazott ügyvéd aláírása valószínűsíti, ő meggyőződött arról, hogy az okiratot a meghatalmazó személy írta alá.

Pp. 69. § (2) bek., 1998. évi XI. tv. 26. § (1) és (2) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.25.194/2014/2.)

BDT 2014/5/86.

A végrehajtási lapot vissza kell vonni akkor is, ha azt nem a Vht., hanem bármely más törvény megsértésével állította ki a bíróság.

Vht. 211. § (1) bek.; 2012. évi CLXII. tv. 6. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2201-3.Pkf.25.019/2014/1.)

BDT 2014/5/87.

A perfeljegyzés célja, hogy az azt kérelmező félnek az ingatlanra formált jogát, követelését a per folyamatban léte alatt bekövetkezett változások ellenére is biztosítsa. A készfizető kezességből eredő elszámolási jogviszony tartalmát az ingatlan tulajdonjoga vagy az abban bekövetkező változás nem érinti, ezért a kezes perfeljegyzést alappal nem kérhet még akkor sem, ha a mások közti ingatlan-adásvételi szerződés feltűnő értékaránytalanság miatti érvénytelensége fizetési kötelezettségének mértékére kihatással lehet.

Ptk. 272. § (1) bek.; 1997. Inytv. 25. § (2) bek., 64. § (1) bek. b) pont

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pkf.26.828/2013/6.)

BDT 2014/5/91.

Az alapítvány kezelő szerve által az alapító okiratba foglalt felhatalmazás alapján az alapítvány alkalmazottja részére biztosított képviseleti jog – mint ügyleti képviseleti jogosultság – nem nyilvántartási adat, így nincs lehetőség a nyilvántartásba vételére.

Ptk. 74/C. § (1) és (4) bek., 223. § (1) bek., 2011. évi CLXXXI. tv. 23. § d) pont, 99. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.25.043/2014/2.)

BDT 2014/6/92.

I. A közszereplői státusz csak szűkíti a személyiségi jog védelmét, de nem zárja ki az azzal kapcsolatos igényérvényesítés lehetőségét.

A személyiségi jogi sérelemre hivatkozó fél előtt korábban ismeretlen fényképfelvételek engedély nélküli nyilvánosságra hozatala és a képekhez fűzött, emberi méltóságot sértő megjegyzések megjelentetése miatt a közszereplő is alappal érvényesíthet személyiségi jogi igényt.

II. A képmás felhasználásához való hozzájárulást nem lehet kiterjesztően értelmezni. A képmás elkészítéséhez adott hozzájárulás nem jelenti a felhasználáshoz történő hozzájárulást is, mert utóbbinak konkrétan és célhoz kötöttnak kell lennie.

Ptk. 76. §, 78. § (1) és (2) bek., 80. § (1) és (2) bek., 344. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.008/2013/6.)

BDT 2014/6/96.

Ha a vevő a másik fél által előidézett tévedését felismerve a szerződést utóbb megerősíti, a teljesítés iránt ellene indított perben kifogásként sem hivatkozhat alappal arra, hogy az eladó út megtévesztette.

Ptk. 236. § 334. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.485/2013/2.)

BDT 2014/6/99.

I. A jogképességgel nem rendelkező választottbíróság működésével kapcsolatos tevékenységét az azt létrehozó és fenntartó jogi személy kamarának kell betudni.

II. A választottbíróság eljárása a felek választottbírósági szerződésén és a felek által a választottbírósággal kötött megbízási szerződésen alapul. A választottbírósági eljárási szabályzat a megbízási jellegű megállapodás része, ezért az abban foglalt felelősségkizárás a választottbírósági ítélettel okozott károkra nem alkalmazható.

III. A választottbírósági ítélet tartalmát érintő nyilvánvalóan téves jogalkalmazás bírói jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt alapozhat meg. Az ennek érvényesítése érdekében indított per azonban nem szolgálhat az alapügyben előadni elmulasztott védekezés elbírálására.

IV. Magyarország uniós csatlakozása előtti tényállásra az uniós jog – a taggá válást követő felelősséggel – nem alkalmazható. Az uniós tagságunk előtti tényállás esetén az Európai Unió Bíróságának nincs értelmezési hatásköre.

Ptk. 30. § (1) bek., 339. §, 349. §, 474. § (2) bek.; 1994. évi LXXI. tv. 58. §; 2002. évi X. tv.

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.22.234/2013/8.)

BDT 2014/7-8/110.

A névviselési jog mint személyiségi jog azt a tilalmat testesíti meg, hogy a névtulajdonostól eltérő személy az adott névhez saját személyiségét jogtalanul vagy megtévesztő módon ne társítsa.

1959. évi IV. tv. 75. §, 77. §

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.061/2013/6.)

BDT 2014/7-8/112.

I. A banki tartozás tényének a tartozó fél szüleivel való felhatalmazás nélküli közlése – a behajtás eredményességének célja ellenére – jogszerűtlen adatkezelést valósít meg. Egyben sérti a magántitkot is, mivel a félnek méltányolható érdeke fűződik ahhoz, hogy erről a közeli hozzátartozói ne szerezzenek tudomást, titokban maradjon.

II. A személyiségi jogi perekben a jogsértés megállapítása esetén elvárás, hogy az ítélet rendelkező része tartalmazza a jogsértő magatartás rövid és szabatos leírását.

Ptk. 81. §; 2011. évi XCII. tv. (Info tv.) 3. §, 5. §
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.261/2013/4.)

BDT 2014/7-8/113.

Abban a kérdésben, hogy egy adott sírhely felett kinek áll fenn rendelkezési joga, nem az öröklési szabályok, hanem a temetőkről és a temetkezésről szóló speciális törvényi rendelkezés alapján kell dönteni.

1959. évi IV. tv. 85. §; 1992. évi XLIII. tv. 22. §
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.22.354/2013/6.)

BDT 2014/7-8/115.

I. Az Európai Unió Bírósága szerint az uniós jog a nemzeti joghoz képest elsőbbséget élvez, a nemzeti jogot az irányelvekkel összhangban kell értelmezni és alkalmazni.

A tagállami eljárási autonómia elve is csak az egyenértékűség és az uniós jog tényleges érvényesülése követelményeinek teljesülése esetén irányadó.

II. A Hpt. rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy a fogyasztási kölcsönt érintő szabályozási körbe a lízingszerződés is beletartozik, mert a törvény a pénzügyi lízinget külön nevesíti.

III. A fogyasztó javára biztosítandó azonnali hatályú elállási vagy felmondási jog akkor bír jelentőséggel, ha a szerződés a fogyasztóval szerződő fél által alapos okkal módosítható egyoldalúan. A felmondás jogának kikötése nem teszi tisztességtelenné azt a szerződési feltételt, amely a szerződésben rögzített, alapos ok nélkül biztosítja az egyoldalú szerződésmódosítás jogát.

Hpt. 213. §, Hpt. 2. sz. melléklet 11. pont; 1959. évi IV. tv. 209. §, 209/A. § (2) bek., 18/1999. (II. 5.) Korm. r. 2. § d) pont
(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.22.018/2013/5.)

BDT 2014/7-8/116.

I. Az Európai Unió Bíróságának az uniós jog értelmezése tárgyában tett ítéleti megállapításai kötelezőek a tagállami bíróságokra.

II. A fogyasztót nem kötelezik a tisztességtelen feltételek, ezért az érvénytelennek minősülő tisztességtelen szerződési feltételeket akkor is fel kell sorolni az ítélet rendelkező részében, ha az egész szerződés érvénytelen.

III. A 87/102/EGK Irányelvben tájékoztató jelleggel előírt okirati tartalom szerződésbe foglalásának hiányossága elsősorban a kölcsönszerződés feltételeinek tisztességtelensége körében értékelendő. Ha valamely szerződési feltétel tisztességtelen, úgy nem támasztható olyan követelmény, hogy annak benne kell lennie a szerződésben.

IV. A deviza alapú kölcsönszerződésekben rögzített kétnemű árfolyam alkalmazása nem minősül a szerződés főtárgyának, mivel a deviza alapú szerződési konstrukciónak

– valóságos devizakonverzió hiányában – nem az átváltási, hanem az átszámítási árfolyam a lényegadó sajátossága.

A kétnemű árfolyam alkalmazása nem felel meg az átláthatóság követelményének, mivel a fogyasztónak nem áll módjában egyértelmű és érthető szempontok alapján értékelni a szerződési kikötésből eredő, rá vonatkozó gazdasági következményeket.

Az árfolyamrész kikötése tisztességtelen azért is, mert a pénzügyi szolgáltató általa szolgáltatással nem fedezett bevételre tesz szert.

V. A fogyasztói kölcsönszerződés egyoldalú módosítását lehetővé tevő feltétel tisztességtelen, ha nem érvényesül az az elvárás, hogy a fogyasztó megismerhesse, milyen tényezőktől függték szerződéskötéskor az egyes fizetési kötelezettségei, és azokat mikor, milyen mértékben változtathatja meg e tényezők jövőbeni változása (átláthatóság követelménye).

1959. évi IV. tv. 209. §, 209/A. §; Hpt. 210. § (3) bek., 213. § (1) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.22.062/2013/5.)

BDT 2014/7-8/135.

A személyhez fűződő jogok megsértése miatt indított perben a megítélt perköltség vonatkozásában előterjesztett részletfizetési kérelem esetén a fél nem kötelezhető az illeték előzetes megfizetésére, mert a tárgyi illetékfeljegyzési jog az eljárás egész tartamára, így a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos eljárásra is kiterjed.

Pp. 86. §; Itv. 59. §, 62. §
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.28.053/2013/2.)

BDT 2014/9/136.

I. A tisztességtelenség vizsgálata csak annál a szerződési feltételnél kizárt, amely olyan kógens vagy kellően körülírt tartalmú diszpozitív szabálynak felel meg, amely megállapodás nélkül vagy akár annak ellenére is a szerződés részévé válik.

II. A szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítása során tisztázni kell, hogy az adott kikötés a hatályos nemzeti jogban szabályozottnál kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozza-e a fogyasztót; ha igen, a fogyasztó kárára előidézett jelentős egyenlőtlenség megállapítható.

Annak eldöntésében, hogy az egyenlőtlenséget a jóhiszeműség követelményével ellentétben idézték-e elő, annak van szerepe, hogy a szolgáltató tisztességes és méltányos eljárása esetén elvárhatta-e, hogy a fogyasztó az egyedi tárgyalás során elfogadja az érintett kikötést.

1959. évi IV. tv. 209. § (1) és (6) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.22.061/2013/4.)

BDT 2014/9/139.

Az ügyvezető az általa ismertén fiktív számla befogadásával és kifizetésével kötelezettségét megszegve kárt okoz az általa képviselt társaságnak, melynek megtérítésére köteles

1997. évi CXLIV. tv. 29. § (1) bek.; 1959. évi IV. tv. 339. § (1) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 20.Pf.20.390/2014/5.)

BDT 2014/9/150.

I. Az ügyészi keresetindítás esetében esetében az érintett személyek perbeli állását a keresettel elérni kívánt jogvédelem tárgya határozza meg.

Ha az ügyész nem egyedileg meghatározható személyek jogainak, hanem a közérdek védelmében indít keresetet, mindazokat köteles perbevonni, akiknek jogaira és kötelezettségeire a kereseti kérelem esetleges teljesítményének a hatálya kiterjed. Ebben az esetben a felperesi oldalon pertársaság nem állhat fenn.

II. Amennyiben az ügyész a keresetet meghatározott jogképes személy vagy személyek polgári jogviszonyából eredő jogvédelme érdekében indítja, a jogszabályban meghatározott kivételekkel a jogvédelemmel érintett fél eljárási jogai illetik meg, míg a jogvédelemre szoruló személy a perben jogot érvényesítő félként az ügyész pertársaként vesz részt.

III. Az érvénytelen bejegyzés törlése iránti, külön jogszabály által lehetővé tett ügyészi kereset egy másképpen ki nem küszöbölhető érdek-, illetve jogsérelem elhárítását szolgálja. Az Inytv. alapján perindításra jogosult ügyész ezért az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítását akkor is alappal kérheti, ha az ingatlan-nyilvántartásba visszajegyzendő jogosult időközben meghalt.

Ptké. (rég.) 36/A. § a) pont; Pp. 9. §, 51. §, 64. § (3) bek.; Inytv. 62. § (1) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 9.Pf.21.108/2013/5.)

BDT 2014/9/151.

A jogutód a perbe félként önként beléphet, illetőleg a jogutódot az ellenfél is perbe vonhatja, a jogelőd azonban nem vonhatja perbe a jogutódját.

Pp. 61. §

(Fővárosi Ítéltábla 7.Pkf.26.559/2013/3.)

BDT 2014/10/153.

A személyes szabadságot a lehető legrövidebb ideig korlátozó, szükségszerű és jogszerűen végrehajtott rendőri intézkedés személyiségi jogvédelmet nem alapoz meg.

1959-es Ptk. 75. §, 76. §; 1994. évi XXXIV. tv. 1. § (1), (2) bek., 19. § (1), (2) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.21.686/2013/4.)

BDT 2014/10/154.

Az, hogy egy írás mit sugall, sajtó-helyreigazítás tárgya nem lehet, mivel nem felel meg a sajtó-helyreigazítást megalapozó valótlán tényközlés, illetve a való tény hamis színben való feltüntetése kritériumának.

1959-es Ptk. 79. §; 2010. évi CIV. tv. 12. § (1) bek.; Pp. 342. §

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.516/2014/3.)

BDT 2014/10/161.

I. Az egészségügyi intézmény megszegi a rá vonatkozó gondossági követelményt, ha az újszülött ellátása során a szakorvosjelöltek tevékenységét nem felügyeli gyermekgyógyász szakorvos, és emiatt olyan személyek döntenek az újszülött csecsemő ellátásáról, akiknek nincs kompetenciájuk ezen a területen.

A gondossági követelménnyel kapcsolatos mulasztás az is, ha az egészségügyi intézmény az újszülöttnél észlelt és dokumentált szívzörejek okát nem deríti fel, a szükséges kardiológiai szakvizsgálatot nem végzi el.

II. Az egészségügyi dokumentáció a valóságnak megfelelően kell, hogy tükrözze az ellátás folyamatát, ezért a szakorvosi vizsgálat dokumentálásának hiányát az egészségügyi intézmény terhére kell értékelni.

Eütv. 77. § (3) bek., 136. § (1), (2); 1959-es Ptk. 318. § (1) bek., 339. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.183/2013/5.)

BDT 2014/10/168.

I. Az ideiglenes intézkedés lényegéből következik, hogy kárnak a kérelmezőt kell közvetlenül fenyegetnie, mint ahogy az ő oldalán kell felmerülnie a különös méltánylást érdemlő jogvédelem szükségességének is.

II. Ha a kezelő szervezet tevékenységével veszélyezteti az alapítvány céljának megvalósulását, nem az alapítónak, hanem az alapítványnak okozhat kárt. Az alapítvány új kezelő szerve nyilvántartásba vétele iránti perben ezért az alapító arra hivatkozással, hogy a kuratórium az alapítványi célokat veszélyezteti, az alapítvánnyal, illetve a kezelő szerv tagjaival szemben nem terjeszthet elő megalapozottan a tagok törlésére és az új kezelő szervezet tagjainak nyilvántartásba vételére irányuló ideiglenes intézkedés iránti kérelmet.

Pp. 156. § (1) bek., 2011. évi CLXXXI. tv. 56. §, 57. §; Ptk. 74/C. § (6) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 4.Pkf.26.096/2014/2.)

BDT 2014/11/171.

I. A hatósági eljárásban beszerzett szakvélemény megállapításait a fél e hatósági eljárás keretében sérelmezheti, személyiségi jogi perben a szakértői megállapítások nem bírálhatók felül.

II. Nem valósít meg személyiségi jogsértést, ha a hivatalos eljárás során beszerzett szakvéleményben foglaltak nem lépik át a szakértő feladatát képező kereteket és nem tartalmaznak indokolatlanul bántó, sértő, lekicsinylő kijelentéseket.

III. A tisztességes eljárás követelménye a közigazgatási eljárásban is irányadó.

1959-es Ptk. 75-76. §; Pp. 2. § (1) bek.; CLXIII. tv. 1. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.427/2013/13.)

BDT 2014/11/178.

I. Ha a végrendelet megtámadására jogosult a hagyatéki eljárás során az öröklési szerződést érvényesnek ismeri el, nyilatkozata – annak tartalma alapján – a megtámadási jogról lemondásnak minősül. Ez olyan anyagi jogi jognyilatkozat, ami nem vonható vissza, és csak a Ptk. általános szabályai szerint támadható meg.

II. Az elidegenítési és terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartási bejegyzése az öröklési szerződés érvényességének nem feltétele, a bejegyzés a szerződéses örökös jogai védelméhez szükséges.

1959-es Ptk. 653. §, 657. §

(Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.716/2011/7.)

BDT 2014/11/188.

A végrehajtás elrendeléséért járó ügyvédi munkadíjban nem számítható fel a végrehajtás foganatosítása során elvégzendő jogi képviseleti tevékenységért járó ügyvédi díj.

A bírósági végrehajtási eljárásban közreműködő ügyvéd részéről nincs szükség külön nyilatkozatra az áfakötelezettségről, ha azt az ügyvédi díjmegállapodás tartalmazza.

12/1994. (IX. 8.) IM r. 1. § (4) bek., 3. §, 5. §, 10. § (1) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 2201-3.Pkf.26.068/2014/1.)

BDT 2014/12/190.

I. A személyiségi jogok megsértésének polgári jogi felelősségi jogkövetkezményei a jogi személlyel szemben alkalmazhatók, ha a jogsértést a jogi személy tevékenységi körében eljáró természetes személy (a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője vagy tisztségviselője, alkalmazottja, megbízottja) követi el.

A természetes személlyel szemben e jogkövetkezmények akkor sem alkalmazhatók, ha a magatartás egyúttal bűncselekmény törvényi tényállását valósítja meg.

II. Ha a jogi személy alkalmazottja által használt, egyben moderált internetes oldal, fórumrendszer nyilvánvalóan a cégvezetés tudtával, a jogi személy érdekkörében került működtetésre, az ott megjelenő tartalomért – ide értve a személyiségi jogsértést megvalósító, becsületsértő kifejezéseket is – a jogi személyt terheli felelősség.

1959-es Ptk. 28. § (4) bek., 75-76. §, 84. § (1) bek.
(Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.599/2013/7.)

BDT 2014/12/192.

I. Az eladó a rendelkezési jogát a tulajdonátruházó nyilatkozat megtételével gyakorolja, míg az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez szükséges engedélyt a szerződés teljesítése körében kell kiadnia. Ennek elmulasztása kötelmi jogcímet teremt a vevő számára, hogy a tulajdonjoga ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséhez elengedhetetlen okirat kiadását követelje.

II. Nincs jogszabályi akadálya, hogy a felszámolási eljárás hatálya alá került eladónak – a felszámolási eljárás megindulását megelőzően kötött szerződése alapján – a vevő tulajdonjoga bejegyzéséhez szükséges jognyilatkozatát a bíróság pótolja. A felszámolási eljárás elrendelése miatt a szerződés teljesítése – így a bejegyzési engedély megadása – jogilag nem válik lehetetlenné.

1959-es Ptk. 112. §, 117. § (3) bek., 295. §, 365. §
(Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.21.330/2013/4.)

BDT 2014/12/193.

I. Az Európai Unió Bíróságának a közösségi jogra vonatkozóan kifejtett értelmezését a nemzeti bíróságoknak az értelmezés iránti kérelmekről határozó ítélet előtt keletkezett jogviszonyokra is alkalmazniuk kell. Az Európai Unió Bírósága ítéleteiben rögzített jogértelmezés nem visszaható hatályú jogalkotás, hanem a közösségi jogszabály eleve meglévő tartalmának megállapítása.

II. Az egyoldalú szerződésmódosítás mint egyoldalú hatalmasság kikötése esetén a jogosultság mellett teljeskörűen szabályozni kell a jog gyakorlásának módját, okait és feltételeit, mert a fogyasztó számára a konkrét módosítás szerződésszerűsége csak ebben az esetben ellenőrizhető. Ilyen szabályozás hiányában a felek viszonya elveszti a mellérendeltségen alapuló polgári jogi jelleget.

III. Referenciakamat alkalmazása esetén az ügyleti kamat a szerződés módosítása nélkül változhat, ha az automatikusan igazodik a referenciakamat értékéhez. Kamatfelár kikötése, illetve annak változtatása a megállapodás egyoldalú módosítását feltételezi: ebben az esetben nem automatikus kamatváltozásról, hanem egyoldalú szerződésmódosítási jogról van szó.

IV. A szerződési feltétel csak abban az esetben lehet egyedileg megtárgyalt, ha a tárgyalására a szerződés megkötését megelőzően került sor. Önmagában az, hogy a pénzügyi intézmény a szerződési feltétel módosítását utóbb a fogyasztóknak felajánlotta, a feltételt egyedileg megtárgyalttá nem teszi.

1959-es Ptk. 205/A. §, 209. §, 2014. évi XXXVIII. tv. 1. § (1), 4. §, 6. § (1) bek., 8. § (4) bek., 11. §

(Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.21.463/2014/6.)

BDT 2014/12/194.

Az egyszemélyes kft. és az ügyvezető közeli hozzátartozója között létrejött adásvételi szerződés jóváhagyása az egyszemélyi tag döntési jogkörébe tartozik. Hozzájárulása nélkül az ügyvezető eljárása álképviseletnek minősül, melynél fogva eljárása a képviselőre – az egyszemélyes kft.-re – nem vált ki joghatást.

1959-es Ptk. 221. § (1) bek.; 1997. évi XCIV. tv. 150. § (2) bek. j) pont, 172. § (1) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.20.532/2013.)

BDT 2014/12/204.

A felperes gondnokság alá helyezése iránti per nem minősül a folyamatban levő személyiségi jogi per előkérdésének. A cselekvőképes felperes az ügyben személyesen eljárhat mindaddig, amíg a bíróság jogerősen cselekvőképességet kizáró gondnokság alá nem helyezi; ezt követően pedig legfeljebb az eljárás félbeszakadása következhet be.

1959-es Ptk. 11. § (1), (2) bek., 15. § (1) bek., 85. § (1) bek.; Pp. 152. § (2) bek., 111. (2) bek.

(Fővárosi Ítéltábla 2.Pkf.26.904/2014/2.)